

1979, 22. dubna – Sdělení VONS č. 100 „Ukončení vyšetřování a žádost o propuštění Jana Zmatlíka z vazby“ o uzavření vyšetřování Jana Zmatlíka stíhaného pro přípravu trestného činu podvracení republiky a o žádosti Zmatlíkova advokáta o propuštění jeho klienta z vyšetřovací vazby.

Ve středu 18. dubna 1979 byl Jan Zmatlík, vězněný od 31. srpna 1978, seznámen s výsledky vyšetřování přípravy trestného činu podvracení republiky (§ 7 odst. 1 k § 98 odst. 1 tr. z.). Stíhání zahájil vyšetřovatel StB usnesením z 2. 9. 1978. Obhájce obviněného dr. Jiří Klouza požádal nyní o propuštění Jana Zmatlíka z vyšetřovací vazby, jelikož vyšetřování je skončeno.

Jan Zmatlík, sociolog, signatář Charty 77, narozený 1948, bytem Praha 5, Stroupežnického 28, do uvěznění pracovník Výzkumného ústavu kriminologického při Generální prokuratuře ČSSR je obviněn, že „vyhotovoval, rozmnožoval a připravoval se rozšiřovat písemné materiály, jejichž obsah je zaměřen proti státnímu zřízení ČSSR“.¹ Pokud je známo, byly Janu Zmatlíkovi za téměř devět měsíců vyšetřovací vazby údajně prokázány pouze dva či tři rozmnožené texty, z nichž jeden je dopis Václava Havla Gustávu Husákovi² a druhý esej o politice z roku 1930, jejímž autorem je zesnulý národní umělec Josef Hora. Hrozí mu trest odnětí svobody na jeden rok až pět let (viz též naše sdělení č. 30 a 39)³.

Vzhledem k těmto okolnostem je zřejmé, že vyšetřovací vazba, další držení Jana Zmatlíka ve vězení i připravovaný proces proti němu jsou hrubým porušením Ústavy ČSSR a mezinárodních paktů o lidských právech, které jsou československým zákonem. Obracíme se tedy proto znovu na všechny, kdo tyto pakty respektují, a na státní orgány, které je uzákonily či jsou povinny jejich dodržování prosazovat, aby se zasadily o okamžité propuštění Jana Zmatlíka na svobodu a zrušení trestního stíhání.⁴

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 7, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ Přesná citace usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Praha Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje por. Vladimíra Ondry zní: „[...] z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, nejspíše od prosince 1977 do svého zadržení, v Praze vyhotovoval a rozmnožoval písemnosti hrubě napadající vedoucí úlohu KSČ, vedoucí představitele státu a mezinárodní vztahy ČSSR, zajišťoval opisování stejně působících tiskovin vydávaných v zahraničí a připravoval se tyto materiály dále rozšiřovat“. MS v Praze, soudní spis k případu Jana Zmatlíka (spis. zn. 1 T 13/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 312/90.
- ² Jednalo se o Havlův dopis generálnímu tajemníku ÚV KSČ Gustávu Husákovi z 8. 4. 1975, viz HAVEL, Václav: *Eseje a jiné texty z let 1970–1989. Dálkový výslech*. Spisy, sv. 4, Praha 1999, s. 67–108. Havel k tomuto textu při výslechu konaném 9. 3. 1979 do protokolu uvedl: „Uvádím, že obviněného Jana ZMATLÍKA osobně neznám, znám ho pouze podle jména, a to v té souvislosti, že mi je známo, že je trestně stíhán a že je ve vazbě. Pokud jde o můj dopis dr. Husákovi, uvádím toto:
Fotokopie, která mi byla předložena, nebyla pořizena podle mého originálu, ale podle nějakého opisu. Dále bych chtěl uvést, že tento dopis byl dopisem veřejným, já sám jsem ho zveřejnil, v průvodním dopise dr. Husákovi jsem vyložil důvody, proč mu tento dopis zasílám jako otevřený, a i v závěru dopisu samého píše, že adresáta oslovuji „otevřeně a veřejně“. Z toho vyplývá, že tento text není chráněn autorským právem, a mně nepřísluší komukoli zabránit, aby ho šířil. O tom, že ho měl podle slov vyšetřovatele Jan ZMATLÍK opsat a dál šířit, mi nic není známo.
Zároveň bych rád upozornil, že můj dopis dr. Husákovi byl velmi rozšířen, několikrát vyšel tiskem, koloval v různých opisech a pakliže ho Jan ZMATLÍK skutečně také šířil, nedělal nic jiného, co desítky dalších osob. Já sám jako autor tohoto dopisu jsem byl svého času v této věci obsáhle vyšetřován, nebyl jsem však za jeho autorství a zveřejnění nikdy trestně stíhán. Tím méně mi připadá spravedlivé, aby za to byl stíhán někdo, kdo ho pouze opsal.“ MS v Praze, soudní spis k případu Jana Zmatlíka (spis. zn. 1 T 13/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 312/90.
- ³ Dokumenty č. 30 a 39. K případu Jana Zmatlíka viz dále sdělení VONS č. 122, 148 a 218, dokumenty č. 123, 149 a 219, a dokument č. 1135.
- ⁴ Obvinění Jana Zmatlíka bylo naopak ještě rozšířeno. Usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Praha Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje npor. Ivana Ackermanna z 5. 4. 1979 bylo zahájeno Zmatlíkovo trestní stíhání pro přečin proti zájmům socialistického hospodářství podle § 2 písm. f) zákona č. 150/69 Sb., neboť „na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že po návratu ze zájezdu do PLR v roce 1976,

organizovaném jeho zaměstnavatelem, ponechal si u sebe 370 zlotých a stejně tak učinil s částkou 20 DM NSR, které získal v roce 1977 od své matky, tyto valutové prostředky nenabídl čs. státní bance a tak čs. devizovému hospodářství způsobil škodu ve výši 235 Kčs v devizové hodnotě“. Výše uvedené částky v cizí měně vydal J. Zmatlík v průběhu svého vyšetřování pro přípravu trestného činu podvracení republiky spolu s písemnými materiály souvisejícími s jeho údajnou trestnou činností. MS v Praze, soudní spis k případu Jana Zmatlíka (spis. zn. 1 T 13/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 312/90.